OIKEUSMINISTERIÖ

LAUSUNTO

Lainvalmisteluosasto
Seija Jalkanen

22.9.2016

Eduskunnan perustuslakivaliokunnalle

HALLITUKSEN ESITYS EDUSKUNNALLE LAEIKSI EUROOPAN UNIONIN YHTEISEN KALASTUSPOLITIIKAN KANSALLISESTA TÄYTÄNTÖÖNPANOSTA SEKÄ YHTEISEN KALASTUSPOLITIIKAN SEURAAMUSJÄRJESTELMÄSTÄ JA VALVONNASTA ANNETUN LAIN MUUTTAMISESTA (HE 103/2016 vp)

Perustuslakivaliokunta on pyytänyt oikeusministeriöltä lausuntoa hallituksen esityksestä eduskunnalle laeiksi Euroopan unionin yhteisen kalastuspolitiikan kansallisesta täytäntöönpanosta sekä yhteisen kalastuspolitiikan seuraamusjärjestelmästä ja valvonnasta annetun lain muuttamisesta. Säännösten taustalla on EU -sääntelyn uudistaminen. Esityksessä ehdotetaan kokonaan uutta järjestelmää siirrettävistä käyttöoikeuksista ja toimijakohtaisista kalastuskiintiöistä. Laista Euroopan unionin yhteisen kalastuspolitiikan kansallisesta täytäntöönpanosta on oikeusministeriö lakiehdotuksen valmisteluvaiheessa antanut laajan ja yksityiskohtaisen lausunnon (OM 71/43/2016), mikä on lakiehdotuksen jatkovalmistelussa pääosin otettu hyvin huomioon.

Ahvenanmaa

1. lakiehdotuksen 12 §:n 2 momentin perusteluissa tuodaan esille miten kalastuspolitiikan kansallisessa toimeenpanossa olisi tarkoitus erotella Ahvenanmaan maakunnalle tuleva osuus valtakunnalle jäävästä kalastuskiintiöstä.

Oikeusministeriö katsoo, että asia on vain informatiivinen. Ahvenanmaan itsehallintolain (1144/1991) 18 §:n 16 kohdan mukaan Ahvenanmaan maakunnalla on lainsäädäntövalta asioissa, jotka koskevat mm. kalastusta, kalastusalusten rekisteröintiä ja kalastuksen ohjaamista. Sen vuoksi nyt ehdotettu laki ei tulisi sovellettavaksi Ahvenanmaalla. Ahvenanmaan kalastuskiintiön osuuden määrittämiseen EU:n tasolta saadusta kiintiöstä, sovelletaan edelleen Ahvenanmaan itsehallintolain (1144/1991) 59 b §:n 2 momenttia.

Käyntiosoite	Postiosoite	Puhelin	Faksi	Sähköpostiosoite
Eteläesplanadi 10 HELSINKI	PL 25 00023 VALTIONEUVOSTO	02951 6001	09 1606 7730	oikeusministerio@om.fi

Ahvenanmaan itsehallintolain 59 b §:ssä säädetään Euroopan unionissa tehtyjen päätösten täytäntöönpanosta. Lain 59 b §:n 2 momentin mukaan maakunnan ja valtakunnan viranomaisten tulee neuvotella keskenään, jos niiden toimenpiteet ovat toisistaan riippuvaisia. Jos jäsenvaltiossa voidaan päättää vain yhdestä toimenpiteestä sellaisessa hallintoasiassa, jossa sekä maakunnalla että valtakunnalla olisi tämän lain mukaan toimivaltaa, toimenpiteestä päättää valtakunnan viranomainen. Ennen päätöksentekoa asiasta on neuvoteltava maakunnan viranomaisen kanssa yhteisymmärrykseen pyrkien ja päätöksenteossa maakunnan viranomaisen näkökannat on otettava mahdollisuuksien mukaan huomioon. Jos maakunnan ja valtakunnan viranomaiset eivät ole yhtä mieltä tässä momentissa tarkoitetuissa tilanteissa tarvittavista toimenpiteistä, Ahvenanmaan valtuuskunnalta voidaan pyytää suositus asian ratkaisemiseksi.

Asia on Ahvenanmaan itsehallintolain mukaisesti maa- ja metsätalousministeriön ja Ahvenanmaan maakunnan hallituksen välinen. Oikeusministeriö katsoo, että lakiehdotuksen 12 §:n 2 momenttia olisi täsmennettävä vastaamaan perusteluja asian selkeyttämiseksi esimerkiksi seuraavasti:

”Maa- ja metsätalousministeriö määrittää Ahvenanmaan itsehallintolain (1144/1991) 59 b §:n 2 momentissa säädettyä menettelyä noudattaen Suomen silakan, kilohailin ja lohen kalastuskiintiöistä Ahvenanmaan maakunnan osuudet, jotka siirretään Ahvenanmaan maakunnan hallituksen hallinnoitaviksi.”